

PUMRRRIÑO

ISTO É O COLMO

NTERESALLES GALICIA

FESTRA 020 DE OUTUBRO

Por mais que apuramos, non demos feito este número antes. A nosa intención era que estuvera nas tuas mans na primeira semán deste mes. Xa ves que o retraso é considerable. Non pédimos disculpas. Ben sabes que non vivimos desto. Adicámoslle o pouco tempo que nos queda libre. Como podes ver, deunos por pensar nos colmos cos que nos atopamos todos os días. A vida é unha plaga de colmos. Vivir e poder vivir, xa é un colmo. Tamén desta vez tratamos de coller as cousas e os problemas polo lado da broma.

Non queremos ensinar os colmillos,

anque ganas de trabar non nos

faltan. Adicámoslle este

número a eseñ barulleiros

de Madrid que anduveron ladrando

por Galicia adiante todo este mes.

Xa veredes como ágora van descansar. Galicia xa non vai sonar mais. Todo vai quedar caladiño coma sempre. Nunca pensamos que tuvéramos tanta importancia os galegos pra forzar a toda a plana maior dos políticos madrileños a recorrer as catro provincias deste calado Reino. Antes somente sabíamos que viñan de vacacións e a comer algunha mariscada.

E agora ipra que viñeron? E o colmo con esa

xente. E o colmo con tantas cousas que

nos pasan e que ningún se explica porqué

pasan. Seguimos admirados do funcionamento

do noso axuntamento. Xa hai uns días que

veu un novo segredario, pero as cousas

siguen o mesmiño ca antes. Os da maioria

non chaman pra Plenos nin pra Permanentes

xa hai muito tempo, e os da oposición

non saben qué facer. Algúns falan de

organizar un axuntamento paralelo,

pero o colmo é que os cartos, os libros

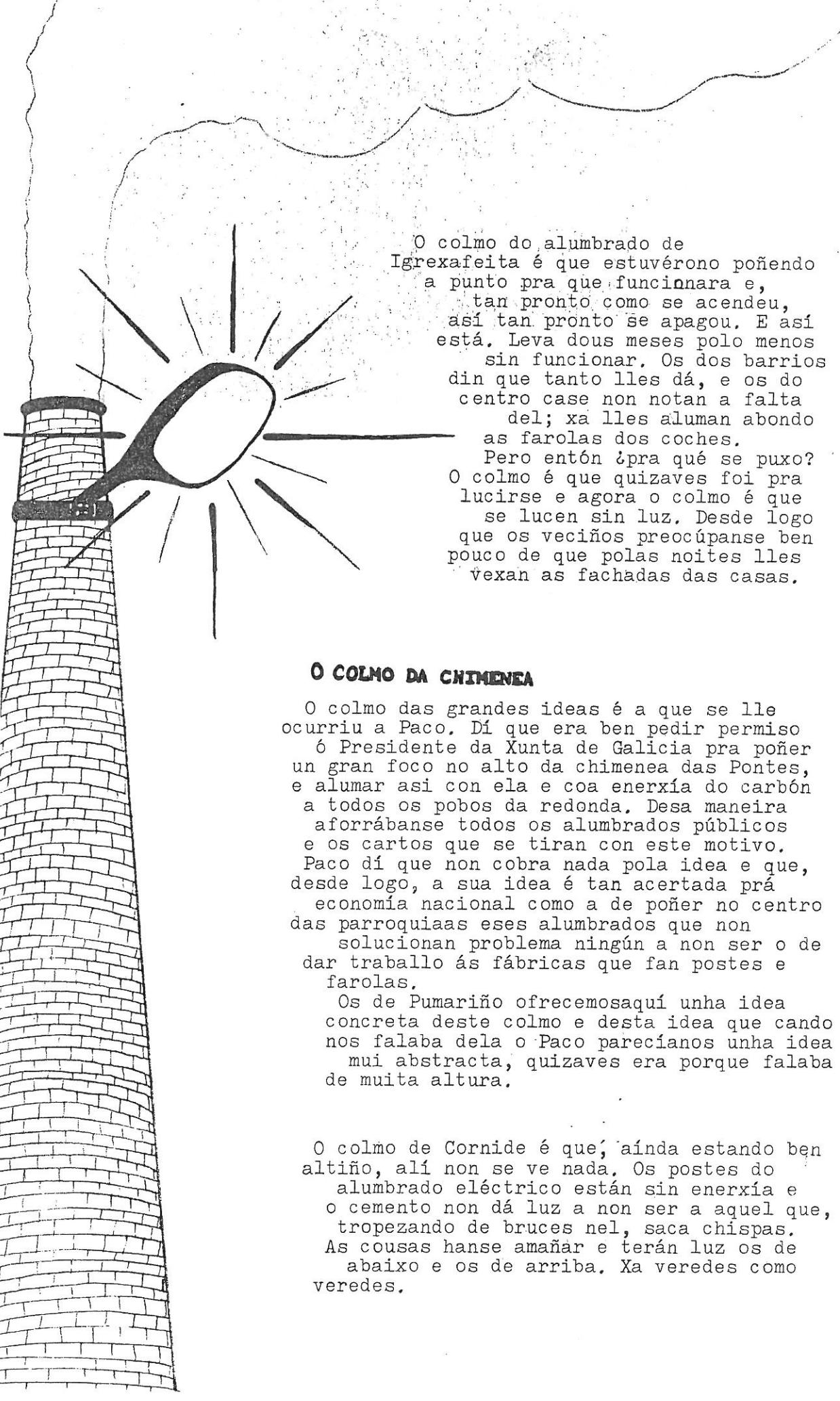
e as chaves ténen-os quen ten o poder.

*É QUE O GALEGO ESTACHE MOI QUEIMADO
CA XENTE DO PODER*

*QUE MAL PRONUNCIAS
A "EFE", MACHÍÑO*

157

O colmo do alumbrado de Igrexa feita é que estuvérono poñendo a punto pra que funcionara e, tan pronto como se acendeu, así tan pronto se apagou. E así está. Leva dous meses polo menos sin funcionar. Os dos barrios din que tanto lles dá, e os do centro case non notan a falta del; xa lles alumán abondo as farolas dos coches. Pero entón ¿pra qué se puxo? O colmo é que quizaves foi pra lucirse e agora o colmo é que se lucen sin luz. Desde logo que os veciños preocúpanse ben pouco de que polas noites lles vèxan as fachadas das casas.

O COLMO DA CHIMENEÀ

O colmo das grandes ideas é a que se lle ocurriu a Paco. Dí que era ben pedir permiso ó Presidente da Xunta de Galicia pra poñer un gran foco no alto da chimenea das Pontes, e alumar así con ela e coa enerxía do carbón a todos os pobos da redonda. Desa maneira aforrábansen todos os alumbrados públicos e os cartos que se tiran con este motivo. Paco dí que non cobra nada pola idea e que, desde logo, a sua idea é tan acertada prá economía nacional como a de poñer no centro das parroquiaas esos alumbrados que non solucionan problema ningún a non ser o de dar traballo ás fábricas que fan postes e farolas.

Os de Pumariño ofrecemos aquí unha idea concreta deste colmo e desta idea que cando nos falaba dela o Paco parecíanos unha idea mui abstracta, quizaves era porque falaba de muita altura.

O colmo de Cornide é que, áinda estando ben altiño, ali non se ve nada. Os postes do alumbrado eléctrico están sin enerxía e o cemento non dá luz a non ser a aquel que, tropezando de bruces nel, saca chispas. As cousas hanse amañar e terán luz os de abaixo e os de arriba. Xa veredes como veredes.

O COLMO DA INTELIXENCIA

Os da zona de Ferreira-Igrexafeita-Lamas están todos asustados. Un fantasma, vestido de vaca, ándalles metendo medo nos regados, nas hortas, e astra por riba dos tellados. Tan axiña como a ven, xa non a ven. Polo visto é mais pilla ca mai que a pareu. Entre a xente non se fala de outra cousa. Todos aseguran que é unha vaca de verdade, pero ninguén se explica como fai o que fai. Por eso todo o mundo está mais que convencido de que aquello non pode ser simplemente unha vaca. Ali ten que haber algo mais; polo menos vaca e media. Cando se queren achegar a ela pra mirala un pouco mais de cerca, dasaparece ergiendo o rabo e deixando ós veciños co rabo entre as pernas e decindo uns ós outros; isto é o colmo!

Cóntanse casos tan curiosos como dunha señora que iban tan tranquila no seu seiscentos pola carretera adiante e sinte que unha vaca, unha vaca de verdá segúr ela, lle adianta pola sua dereita sin poñer intermitentes nin nada. A señora así medio asustada refrega os ollos pensando se aquello sería unha visión e, áinda ben non os abriera de novo, cando sinte pasar pola cuneta un xinete vador que iba correndo detrás da vaca. Ela desmaiouse, levantou o pe do acelerador e quedouseelle o coche caladiño no mesmo medio da carretera. Mais tarde apareceron os veciños das casas de enfrente, viñeron ver o que pasaba e alí atoparon calados á señora e ó coche. Cando lle volveu o sentido ós dous, ella explicou a visión, e todos se esconderon nas casas asustados. Ela non durmiu nada en toda a noite.

Pois casos deses cóntanse a todas horas. A vaca dá mais que falar cás eleccións ó parlamento galego. Muitos vanse convencendo de que é unha vaca de verdá; din que de burra non ten nada (pois sería o colmo: que fora media vaca e media burra!), que nin se deixa muxir e que anda nos regados que tenen mellor herba.

O COLMO DOS PORCOS

O colmo dos porcos foi levarse todos os días do vran coa auga da traída. O colmo da auga é ter traída e non ter depósito. Apostamos que pró vran que ven vai estar amañado o depósito e os ratos van deixar de furar e roer nos tubos da traída. O colmo é que hai por ahí traídas de augas feitas polos veciños, sin ningún proxecto de inxenieiros, que son tan importantes coma a de San Sadurniño e funcionan.

Temos pensado facer un número extraordinario pra falar das maravillas da auga pechada en depósitos que non pechan. Polo menos servirá pra rir.

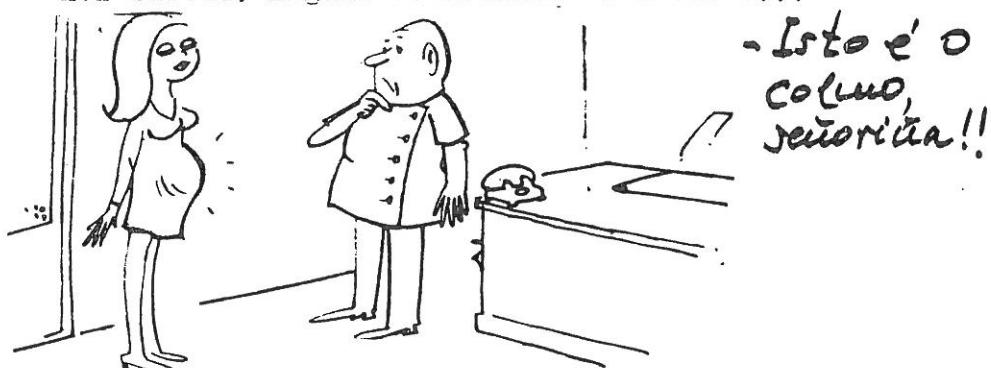
Agora van destinar uns cartiños pra buscar mais auga. O colmo é que os terreos que están arredor do depósito van se convertir en regadios, pois din que o derrónsito seguirá verquendo polos mesmos furados e Rivera Seco sigue mollado con estas obras, áinda que os veciños de San Sadurniño sigan sin auga.

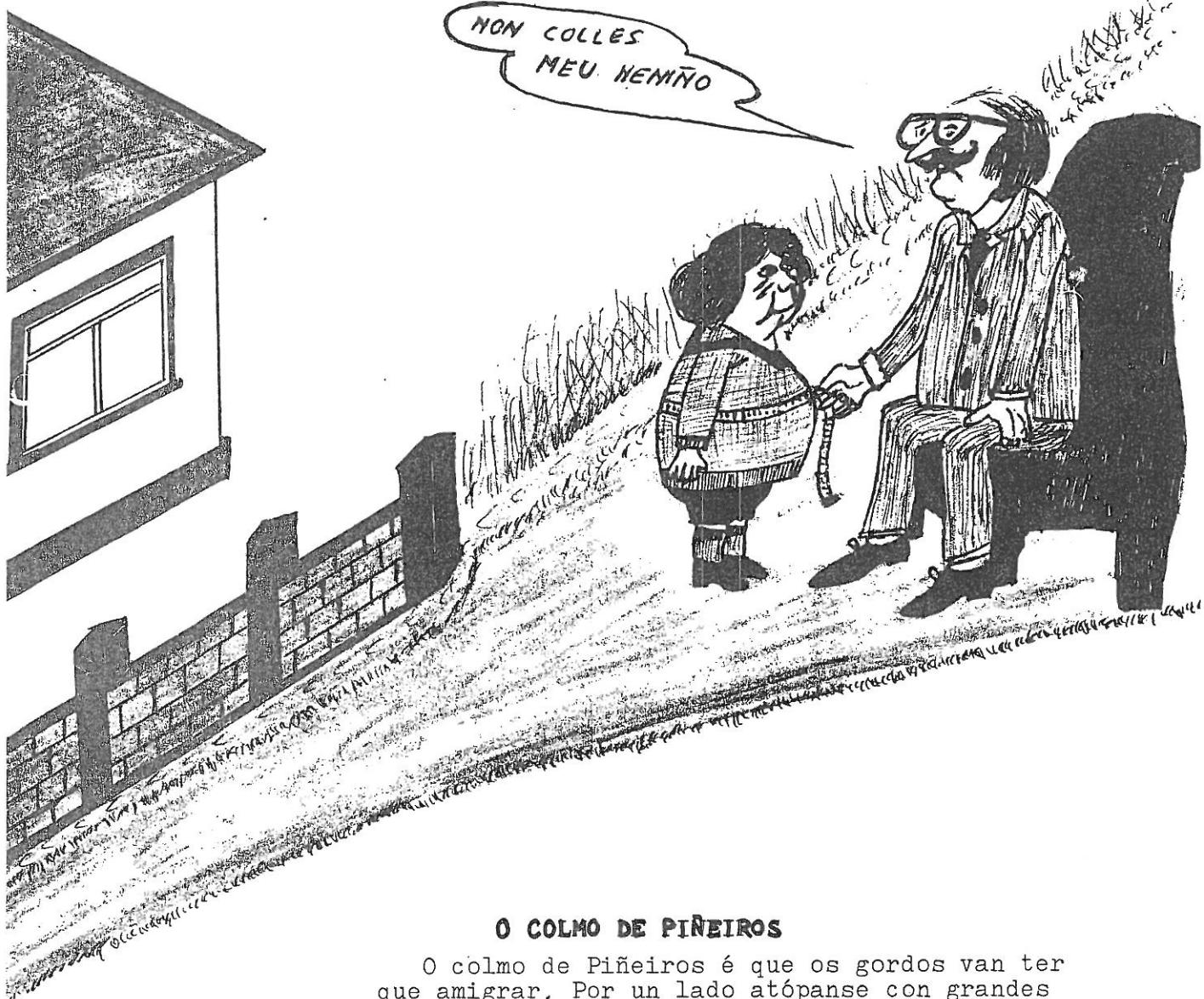
O COLMO DOS CHAPUZAS

O colmo do ben que traballan os de Obras Públicas son as cunetas que fixeron na Vila da Tranquilidade. Mesmo parece que o fixeron adrede. Furaron o que lles deu a gana e despois fóreronse escapados. A cousa quedou muito peor do que estaba. Iso é o colmo da pouca vergonza. Pra entrar a algunha terra e tamén a algunha casa vai ser necesario facer pontes. ¿Non haberá maneira de reclamar algo por danos e perxuicios? O menos que merecían era catro azoutas ben dadas os que o fixeron e os que o deixaron facer. Deixaron a nosa Vila como si estivera fozada por porcos bravos.

O COLMO DO MÁLFALAR

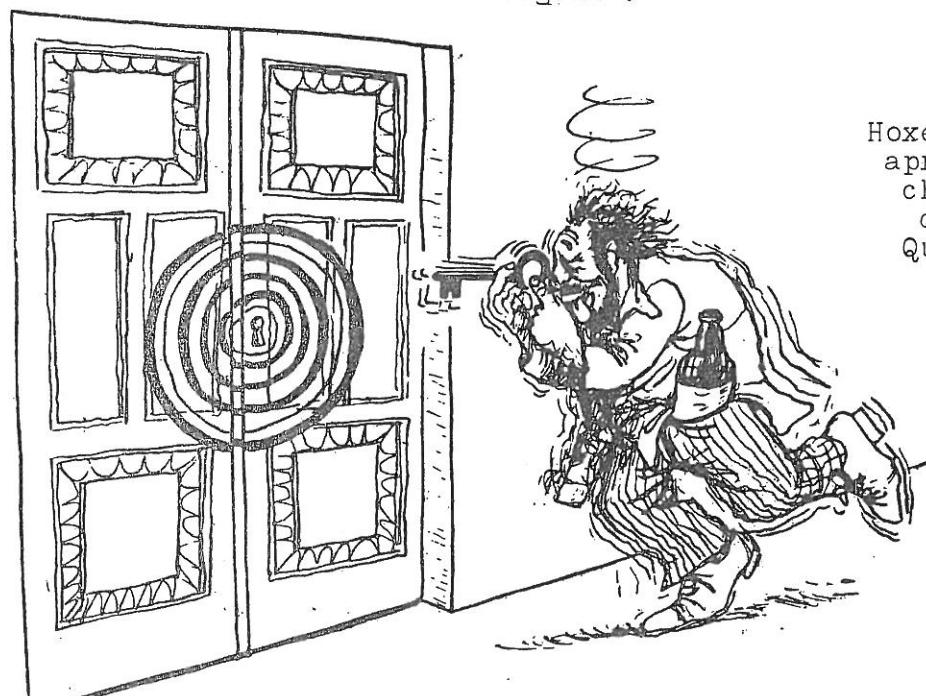
O colmo é que xa non reparamos nas mentiras que decimos todos os días. O colmo é que falamos da casa de Couce e despois atopámónos con xente mansa, falamos da casa de Rico e ben sendo coma todo o mundo, falamos da casa de Calvo e despois vemos que tamén tenen pelo... Isto dos apellidos é o colmo. ¿Quén sabe onde está a orixe do seu apellido? Quizaves sexa mellor non saberlo. Algúns levaríanse cada susto...

O COLMO DE PIÑEIROS

O colmo de Piñeiros é que os gordos van ter que amigrar. Por un lado atópanse con grandes repicós mui axeitadas próximos infartos, e por outro lado tropezan con estreitas corredoiras. O lío é gordo. Houbo quen dixo que se acabaría o mundo cando estuvera todo cruzado de carreteras; pero algúns de Piñeiros din que se vai acabar o mundo se se siguen facendo muros da vergenza.

Hoxe apredo eu, mañá apretas tí, e así vai chegar o día que non collamos polos camiños. Quen sería o listo que inventou a propiedá privada?

Quen sería o primeiro que dixo que do seu podía facer un pandeiro?

Pobres de nós se non temos siquera un camiño por onde esca-par cando veña o lobo!

O COLMO DOS PRESUPOSTOS

O colmo dos presupostos é non presupoñer nunca nada. Por exemplo, se che din: "Bos días", non supoñas que vai facer bon día; se che din: "Que o pases ben", non días por suposto que non tropezarás e que non vas levar unha zoupada. Cos presupostos municipais pasa algo parecido. Non se pode dar nada por suposto. Incluso pode darse o caso de que metan unha obra duas veces en dous presupostos. Hainos tan desconfiados que non se dan conta de que un ano pode pedirse pra amañar o lado derecho e ó ano seguinte pode pedirse pra amañar o lado esquerdo. O colmo é que non se pode dar nada por suposto. Co cierre do Grupo Escolar ó mellor pasa algo así.

O COLMO DOS APROVEITADOS

E o colmo ter coche e non gastar nada en enerxía. Así calquera. En San Sadurniño, pola zona do Outeiro, ós coches evapóraselles a gasolina pola noite. Non saben cómo nin cando, pero o colmo é que hai coches que se deitan co depósito cheño astra os topes e amencen valeiros de todo. Parece coma se un rato dunha especie áinda non conocida se dedicara a furar os depósitos dos coches pola noite pra drogarse con gasolina.

O COLMO DA POUCA VERGONZA

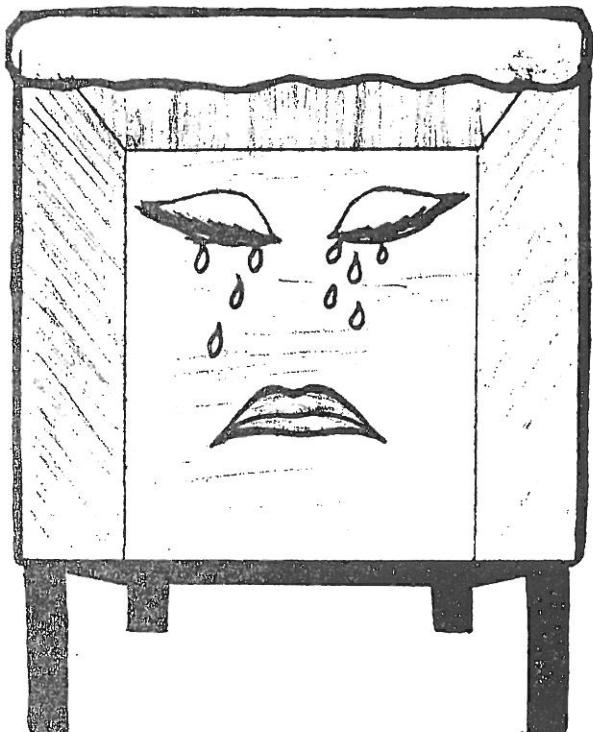
Din que xa funciona o teléfono de Sta. Mariña. Os malfalados chámante a este teléfono dunha maneira que non nos atrevemos a poñer aquí. Aínda vos hai xente con cara e con orella. - "Dija, Dija". Isto é o colmo, ali vaise a escouitar todo o que se fale.

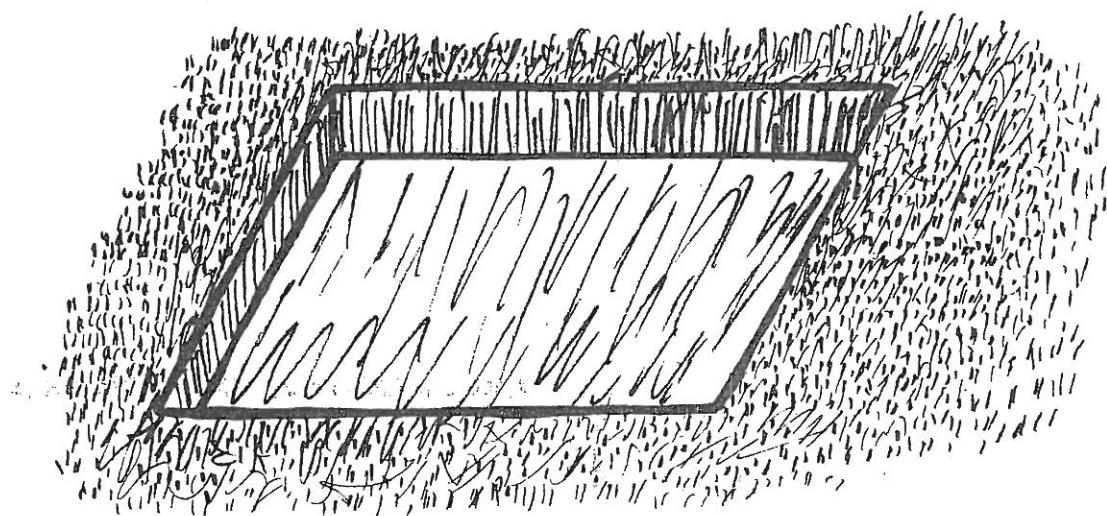
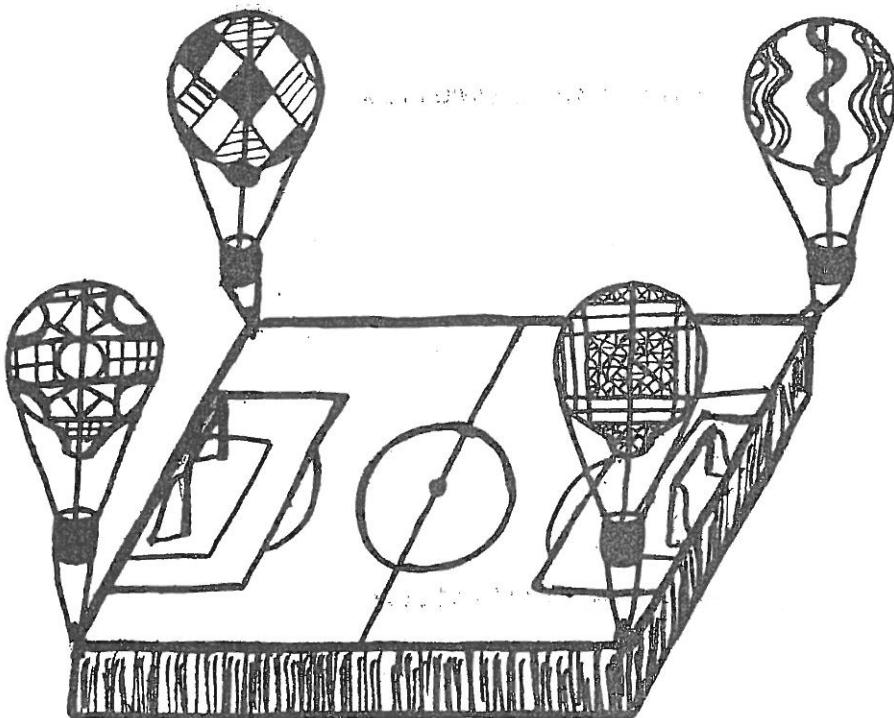
O COLMO DO PALCO DE SILVALONGA

Pobriño, cánto chorou este ano!

- Pra que me fixeron? Pra que todos os que me ven se rían de min?
Pra qué se quer un palco sin festa?
As veces danme ganas de desfacerme, de esfarangullarme, de tirarme polo chan, de deixar que chova por min pra que se pudran os meus osos e así desaparecer do campo da festa.

Teño ganas de que naide me vexa pois dame vergonza estar aquí de pe pintando a mona, non servindo pró que me fixeron. A min que tanto me gustaba a festa e agora ter que pasar sin ela!. Isto é o colmo. E pra mais xa sentín decir varias veces que pró ano tampouco habería festa. Pois entón pra que me queren? Que polo menos poñan aquí unha xaula de paxaros. O que non quero e seguir estando neste mundo e non servir pra nada. Iso é ben prós zoapeiros.

O COLMO DA IMAXINACION

Este dibuxo temos que explicalo. Costounos muito traballo imaxinar o que podía ser un campo de futbol colgado nunhos globos. Fai falla ter muita imaxinación. A nós saíunos o que tedes aquí. Trátase do seguinte. No Pleno celebrado no axuntamento o día 24 de febreiro deste ano aprobouse coa oposición do grupo socialista invertir un millón de pesetas (300.000 que dá o IRIDA e 700.000 outros organismos) pra acondicionar o campo parroquial de deportes de Sta. Mariña. Ningún sabía onde estaba ese campo de deportes. Por fin, hai poucos días empezaron a carretar camións de terra que quitaron dalgunhas pistas prá rega da Sanguiñeira. A xente preguntaba que era o que iban facer ali, e correuse a bola de que estaban rellenando a rega prá facer ali o campo de deportes.

Nós dixemos: Isto é o colmo! Xamais na vida unha rega servirá pra campo de deportes a non ser que no de deportes se entenda neste caso a pesca da anguila e das rás. En vista deso, e tratando de colaborar cos creadores da idea -pra que vexan que non é negativo todo o que decimos- ocurriúsenos proponer á discusión pública o facer un campo de futbol colgado dunhos globos, única maneira deque se poida xogar enxoito. O que áinda nos queda por resolver é cómo facer pra que os futbolistas poidan subir ó campo. Isto é o colmo!

AYUNTAMIENTO
DE
SAN SATURNINO
(La Coruña)

165

O COLMO DE COLMEIRO

ACION DE OBRAS Y SERVICIOS PARA EL PLAN DE 1982.

PREBUPUESTO APORTACION SUBVENCIIONES

DE CONTRATA MUNICIPAL DE PLANE

TIPO Y DENOMINACION DE LA MEJORA	Pesetas	Pesetas	Pesetas
Cierre recinto escolar escuela de SANTA MARINA DEL MONTE.....	765.916	459.550	306.366
Camino de MINA a SAAVANDA(MONTE).....	1.002.108	601.265	400.843
Camino de IGLESIA BARDAOS a FREIJO, con ramal a CAMINOARRIBA.....	2.039.840	1.306.056	733.784
Camino de LOIBAS a VILELA(BARDAOS)....	1.248.987	749.395	499.592
Alumbrado público en BARDAOS.....	713.700	428.220	285.480
Camino PIÑEIRO-FONTELA(NARAHIO).....	603.900	362.340	241.560
Cierre recinto escolar NARAHIO.....	585.678	351.407	234.271
Alumbrado público en NARAHIO.....	713.700	428.220	285.480
Puente en camino TORRE-LOMBO-MIGUELA- RLES (IGLESIAFEITA).....	1.047.917	628.750	419.167
Camino de LAVANDOLINA-IGLESIAFEITA.....	92.720	57.640	35.080
Camino VIGUELARES-RÍO CASTRO(afirmado)	809.958	485.975	323.983
Camino CIDA-CAMPILLO SAN CRISTOBAL (pavimentación asfáltica)....	1.182.180	709.308	472.872
Camino FEIRIRIA(primer tramo)asfaltado.	783.850	470.310	313.540
Camino TOPRENTE-CASTILLA(Ferreira)as- faltado.....	828.940	497.364	331.576
Completo cierre escolar SAN SATURNINO, y construcción terraplén formando gradas.	648.735	389.241	259.494
Capacitación agua aumento abastecimiento SAN SATURNINO.....	884.500	530.700	353.800
T O T A L E S...13.952.629	8.455.741	5.496.883	

San Sadurniño: El presupuesto ordinario del Ayuntamiento, catorce millones

Mirade, neníños, e fixádevos ben no que costan as cousas.

Tanto vos dá romper os tenis como non porque non tedes
que pagálós do voso peto; non sabedes, filliños, canto
hai que sudar pra ter ás cunetas algo limpas, pra pecharvos
os campos das escolas, pra que poidades andar polas
pistas sin que pisedes lama. Se non fora por nós, sempre
andariades cos pes mollados e cruzar os ríos a nado, pois
nin habería pontes nin auga das traídas. Pero o colmo,
neníños, éque non o reconocedes nin o sabedes agradecer.

¿Non vedes que xa non fai falla facer Presupostos Ordinarios nin gaitas desas? Todo o consumimos nestas obras.

E, mirade, se non vos gusta este caldo, recuncade. Xa está
ben de lerias e de caprichiños. Isto é o colmo; parecedes
cativiños mal nacidos.

NARAHIO

SIN FESTAS E SIN CEMENTERIO. ISTO É O COLMO!

Narahio este ano non tuvo festas. O colmo é que algunas personas queren culpar desto á Asociación de Veciños, decindo que foi a Asociación a que se encargou de facer as festas.

Pero tal afirmación non é certa, pois se é certo que a Asociación xuntou ós veciños pra que se nomeara unha Comisión de festas, nunca tuvo nada que ver na organización nin no programa das festas; e se as do ano pasado non foron do agrado de todos, eso non xustifica que se dixerá, cando se tratou de organizar as deste ano, que sempre as querían facer os mesmos, e que haber onde metian os cartos, dando a entender que eso era cousa da Asociación.

Así as cousas, pasou o Carme e tamén Santa Marina sin festas, pero ó acercarse o San Roque, algúm quixeron facela pola sua conta e astra se comprometeron a dar 20.000 pts., pero non lles saleu ben a cousa. Os veciños comprenderon que eso era dividir a parroquia, xa que non querían contar cos da Fraguela que sempre colaboraron espléndidamente nas festas de Narahio e non fixeron as deles precisamente pra non dividir á parroquia, e non sería xusto facelas sin contar con todos os veciños. Se este ano non houbo festas non foi por culpa da Asociación, como queda dito, e sí pola falta de unidade e recelo da xente.

E o colmo que non cheguemos a entendernos. Somente coa unidade, co respeto e boas maneiras por parte de todos podemos facer algo; hai que reconocer os errores e deixar vellas disputas que non sirvan más que pra perxudicar o ben xeral da parroquia. Entre todos podemos colaborar pra que Narahio siga sendo un pobo forte e puxante.

O do cementerio é outro caso ben claro. Non acabamos de entendernos; cada ún mira somente pró seu beneficio, e pouco lle importa o que outros teñan mal. Buscamos de solucionar os nosos problemiñas e despois "que lle vaia ben ó amigo".

A nosa parroquia deu mostras do que se pode facer estando unidos e colaborando uns cos outros. O feito ahí está, e pódese ver. A ver se pró ano temos festas, cementerio novo e casa de cultura. ¿Por qué non? O colmo será que, podéndo facer, non o fagamos. Animo!

167

O COLMO DOS QUEIMAMONTES

Fraga acusa a algunos intelectuales de Santiago de propiciar los incendios forestales

Chueca Goitia dijo en A Toxa que los incendios forestales demuestran la incultura del pueblo gallego

Ven se ve que aquí non hai quen se entenda. Uns botan a culpa ós listos e outros ós burros. O que está claro é que naide sabe quéén queima os montes; o que está claro é que non rebaixan a contribución por ter os montes queimados, o que está clarísimo é que os servicios que montou o ICONA contra os lumes non valen pra nada de nada, o que está mais que claro é que se a solución non sae dos propios interesados nunca será nada... Paramos.

O colmo é que dentro de catro anos volverá a arder todo por esta zona. O colmo é que hai cinco anos que pedimos a intervención do Exército e ríronse de nós; o colmo é que nos venen dar a razón despois de cinco anos e cando xa está todo ardido. O colmo é que o xente teña tanta paciencia e tanto agoante; o colmo é que non haxa ningunha forza política ou sindical que axude ós labregos a unirse pra facer forza común. Señores, isto é o colmo do desastre. O fin do mundo non será, pero non lle faltará muito se seguimos por este camiño.

O COLMO DE SARAIAS

O ano pasado a Venezuela, este vran a Francia, agora a Suiza... Vaia, vaia cos tros eses!! Non seña o colmo que non haxa quen lles pare os pes!!

O COLMO DO ATRACADOR

O colmo do traballador é contar con que se vai poñer rico a forza de muito traballar. Qué engañaodo vive!. Os que hoxe son ricos non conseguiron a sua riqueza somente con facer horas extra. Traballando mucho, aferrando un pouco e tendo algo de sorte, pódese poñer ún algo ben, pero rico non. Pra ser rico tes que montar un negocio e despois saber explotar. Se non o cres, dá un repaso ós que ti conoces. O colmo é que o traballo vaia dando pra pan.

O COLMO DO DIVORCIO

O COLMO DA SIMPATIA

Isto é o que pasa en San Sadurniño cos recibos da auga. Andará por un ano que non nos cobran o consumo do líquido elemento. Isto é o colmo. Isto é querer caer ben, facerse o simpático. O colmo vai ser cando veña o cobrador e haxa que pagar catro veces mais do que se pagaba. Vai escoitar en mais de catro sitios: Isto é o colmo!. Pero o colmo é que, polo visto, non se pasan os recibos ó cobro porque non hai escribano que os escriba. Isto é o colmo! Pois anda que non falan os Señores Ministros de que hai que aumentar os postos de traballo! Nós témonos de sobra na nosa propia casa e non nos damos conta.

O COLMO DA OTAN

*Hijo mio, si Felipe no lo
remedia, tú herdarás la misa
en Berlín*

O COLMO DOS LISTOS

O colmo é que Vilar Ponte, pra unha vez que falou dos de San Sadurniño, foi nada menos que pra chamarles analfabetos. Estas palabras que transcribimos aquí foron pronunciadas no seu discurso de entrada na Real Academia Galega

Cando se publicou na "Gaceta" de Madrid o decreto creando os municipios actuales, labregos de San Saturniño, a maioria de eles entón analfabetos; andaban tollos porque non sabían como poderían constituir en concello novo, segun ordeaba a lei. Chegou de aquela á comarca xa nomeada un vagamundo pasego e ó decatarse da preocupación dos labregos díxolles que él, si querían, daríalle forma debida a o Axuntamento. Acataron todos a oferta, o pasego constituíu a entidade local e nomeado segredario da mesma, logo establecélle unha taberna coa que fixo moitos cartos: ¿Non é iste o símbolo máis craro da absurdade eisótica e antinatural orgaización municipalista do río galego? Aquel pasego foi o primeiro arquetipo de caciquismo da nosa terra.

A ver se alguén se anima a escribir a historia dese santanderino que sentou as bases xurídicas pra organizar o noso axuntamento. Temos outra razón mais pra pensar que foi mal enxendrado; o colmo sería que non fora mal nacido. Xa nos parecía que outro santanderino, que tamén tratou ós galegos de burros e analfabetos cando discurseaba nas tabernas pois non chegou a estar na Real Academia, tiña que herdar o que outro santanderino sementara. Sr. Vilar Ponte, é o colmo decir que a maioria da xente do noso municipio era analfabeta. ¿Non se pasaría vostede?

O COLMO DOS MUSICOS

Atopamos esta noticia na prensa. Manda pistón o que se paga por soplar! ¿Cando se vai pagar algo parecido por muxir as vacas, por traballar as terras, por poñer escola ós rapaces, por ser barrendeiro, por facer o caldo...?

**Un músico de primera categoría
cobrará 180.000 pesetas mensuales
en la «Orquesta de Euskal-Herria»**

O COLMO DA AUTORIDÁ

O colmo da autoridá é que o alcalde mande ós que están nunha taberna aló polos Miguelares que vaian apagar o lume e que os mandados lle faigan calar ó que manda. Tuveron mais que decir ca el, e ali quedaron arrimadiños ó mostrador da barra galega (as americanas ainda non chegaron ós Miguelares). Quén iba decir que os nosos irmandiños se iban rebelar tamén nos nosos tempos! Isto é o colmo das voltas e revoltas da historia.

O COLMO DOS MUNDIALES

Agora que logo van empezar os mundiales o colmo é que o noso axuntamento baixou á terceira división. No último censo -feito tamén desde as tabernas- os individuos residentes aquí non chegaron ós cinco mil. Desta vez os mortos non puidieron falar. O colmo é que o censo ainda está sin presentar pra poder ser aprobado ou non.

Ano Mediaid. natur. legítim. ilegit. por 100.

1800

1805 $102 - 5 = 97 = 1,9 \text{ por 100.}$

1810 $127 - 9 = 118 = 7,08$

1815 $114 - 6 = 110 = 3,50$

1820 $108 - 13 = 95 = 12,00$

1825 $121 - 12 = 109 = 9,90$

1830 $111 - 15 = 96 = 13,51$

1835 $166 - 16 = 132 = 9,60$

1840 $136 - 10 = 126 = 7,43$

1845 $132 - 15 = 117 = 11,36$

1850 $120 - 18 = 102 = 15,00$

1855 $101 - 15 = 86 = 15,00$

1860 $93 - 11 = 82 = 11,80$

1865 $112 - 16 = 96 = 12,50$

1870 $112 - 16 = 96 = 16,10$

1875 $130 - 16 = 114 = 12,30$

1880 $113 - 13 = 100 = 11,50$

1885 $114 - 8 = 106 = 7,00$

1890 $97 - 15 = 82 = 15,80$

1895 $112 - 20 = 92 = 17,90$

1900 $116 - 12 = 104 = 10,30$

1905 $130 - 8 = 122 = 6,15$

1910 $149 - 7 = 142 = 4,70$

$235,22 : 22 = 10,65 \text{ por 100 media.}$

En todo el siglo XVIII, la ilegitimidad media fue el 6 por 100.

En todo el siglo XIX, la ilegitimidad media fue el 10 por 100. Y así se vieron aumentar la inmoralidad, y reavivando la fe y gran parte de las costumbres. Sin embargo desde 1898 a 1913 la ilegitimidad media fue de 6,66 por 100. Llegó a 29 ilegítimos en 15 años o 2% cada año.

De 1913 a 1918 fueron ilegítimos el 10,46 por 100. Llegó a 16% de 1919 a 1921-3. De 1922 a 1924 los ilegítimos son el 2,1 por 100.

VAIA COLMO

Aquí temos o colmo da curiosidade e da pacencia. Este escrito é de D. Ignacio, un cura famoso que houbo en Sta. Mariña. Muito daria que falar o que aquí se lé. Chámaselles ilexitimos ós fillos nacidos dun matrimonio. A nós parécenos que sobre esto era mellor calar. Hai fillos enxendrados no matrimonio que tamén son ilexitimos, e se non pensade naqueles que son enxendrados á forza por unha das partes, nos que son enxendrados sin medir as consecuencias, nos que foron enxendrados con pouca responsabilidade, nos que foron enxendrados sen amor... É o colmo chamar moral ou inmoral a un acto así sin mais. Habería que falar mais ben de pais ilexitimos, xa que muitos non merecen o nome de tal.

E o colmo unir os castigos de Deus con esas cousas que nós chamamos inmorales, e non unilos con outras cousas que son muito mais inmorales e que polo visto non tenen castigo. Admiramos a pacencia e a curiosidade de D. Ignacio.

Esta nota sirve tamén pra que comparemos os nacementos que había daquela e os que hai hoxe. A diferencia é grande.

O COLMO DOS CARTOS

O colmo dos cartos é que ten quen ten. Din que non os hai, pero fixádevos nestes datos. No ano pasado os españoles gastamos no xogo do bingo, da lotería, das quinielas, do cupón dos cegos, e nos casinos a cifra redonda de cincocentos catorce mil trescentos millóns de pesetas (514.300 millóns). Isto é o colmo. E despois din que non hai cartos. Esa cantidade repartiuse da seguinte maneira: no bingo 237.000 millóns, na lotería 193.000, nas quinielas 44.000 millóns, na lotería dos cegos 29.000 millóns, e nos casinos 11.300 millóns.

Nesta nosa bendita España hai zonas onde se anuncia que se venden chalets -o mais barato- por 18.754.421 pts.

E despois din qe non hai cartos. Isto é o colmo.

E sabedes que os beneficios conseguidos polos Bancos no ano 1980 foron os mais altos de toda a sua historia?

Isto é o colmo da mentira, pois sempre nos andan decindo que non hai cartos, que isto vai mui mal, que non se invirte porque non se gana... Xa está ben de que nos tomen o pelo.

O COLMO DO AXUNTAMENTO

O colmo do noso axuntamento é que non haxa Plenos nin Permanentes. Increíble. Xa non se acordan cando se celebrou o último Pleno Ordinario nin a última Permanente. Polo visto parece que agora xa o fan a propósito pra dar que falar. Como a cultura vai en aumento os nosos rexidores municipais prefieren que falemos de que non hai Plenos a que falemos do tempo e da tele. E' unha obra de caridade dar tema prás conversacións.

Se ben se mira, é muito mellor que se comente que non hai Plenos a que se discuta pra onde van parar os cartos dos Presupostos Municipales. Non convén aumentar as preocupacións da xente. Xa ten abondo con pensar no reuma e na calva que vai atopando na cabeza.

Isto é o colmo do bos que son os nosos rexidores; tan ben nos queren que nos tratan como nenos

O COLMO DOS CAZADORES

O COLMO DOS GALEGOS

. O colmo é que nos chaman a votar e muitos non saben nin por qué nin a quen van dar o voto. Hai un desinterés grande porque se pensa que esta é outra argallada dos políticos. A nosa desconfianza fórzanos a pensar que este invento non é pra mellorarnos a nós, se non a eles.

¿Por que o Parlamento Galego?

- * Porque Galicia é unha antiga nación (ou nacionalidade ou país como díen algúns) de seu, anque estea vencellada á España e estea dentro do Estado español. O idioma galego, tan antigo coma o castelán ou o francés, é o sinal máis claro de que somos un pobo.
- * Porque desde hai centos de anos moitos galegos están loitando pra que Galicia se poida gobernar en por si nos asuntos que lle tocan e afectan. Moitos incluso sacrificaron as súas vidas pra que Galicia continuase viva coma pobo: mais viva do que astra agora.
- * Porque ningúén coma os galegos conocemos os nosos problemas e ningúén coma nós poderá buscarlle solucións.
- * Porque a existencia de varios parlamentos autónomos dentro de un só estado non é unha cousa nova nin extraña. Existen en moitos países, entre eles Suiza, Alemania, Italia, Estados Unidos de América, India.
- * Porque así está previsto no Estatuto de Autonomía pra Galicia aprobado o 21 do Nadal pasado.

¿Pagará a pena?

- * E algo que está por ver e que sen probar nunca se saberá.
- * Algúns cren que o Parlamento galego non terá poder suficiente pra intentar que en Galicia haxa traballo pra todos nunha sociedade mais xusta e mais galega.
- * Algúns din que coa Autonomía se lle reconoceron a Galicia demasiadas cousas. Son centralistas e van intentar ser diputados pra que non haxa "demasia-dá" autonomía en Galicia.
- * Algúns están en saír diputados pra seguir caciiqueando millor.
- * Algúns están en saír diputados galegos pra traballar por unha Galicia millor.

Isto tívamuolo feito
antes das eleccións.
Agora xa parou. A
nosa intención
ben se ve.

¿Pra que o Parlamento galego?

- * Pra escoller o goberno galego que se chamará Xunta de Galicia.
- * Pra vixiar que o goberno galego faga ben as cousas.
- * Pra representar ó pobo de Galicia, recordándonos a nosoutros mesmos e ós outros españois, que somos alguén, que existimos, e que temos voz.
- * Pra facer leis e ocuparse do que o Estatuto de Autonomía lle reconoce a Galicia en asuntos importantes de: "Economía", "Industria", "Agricultura e Ganadería", "Comercio interior", "Montes veciñais en man común", "Pesca", "Escolas e educación", "Radio e televisión", "Organización do territorio", "Policía galega", "Institucións financeiras", "Defensa e promoción do idioma e da cultura de Galicia", etc.

¿Hai que ir votar?

- * Si, (anque non sexa obligatorio) por pouco que lle queiramos a Galicia. Ese día non debería quedar ningún na casa.

¿A quen darlle o voto?

- * Os que creas que estiman mais a Galicia.
- * Os que creas que conocen mais os teus problemas e os defenderán e resloverán millor.
- * Os vascos e cataláns próximos aos seus parlamentos votaron principalmente ós partidos políticos dos seus países respectivos. E decir, a eses que se lles chama "Nacionalistas".
- * Tu e os galegos ¿por quen votaremos?.

O COLMO DO ESTRAGO

O colmo do alumbrado de Sta. Mariña é que figure que costa 750.000 pts. Parece que o IRIDA deu 300.000 pts. pra alumar o corazón da parroquia. Din que aquel que ten unha luz no corazón xa non anda cos pes mollados.

O colmo é que, mirando ó conxunto da parroquia, eses cartos son tirados. Os veciños van ver o mesmo que vían; nin mais nin menos.

O colmo é que se pides ó IRIDA unha axudiña pra mellorar as cortes, faiche dar mil voltas. Pérécelles mais normal da-llos prá luz; a luz luce mais.

O colmo é que ainda non se sabe quen pagou os postes vellos, aqueles que puxeron antes e que somente alumaron os dous días da festa da Esperanza,

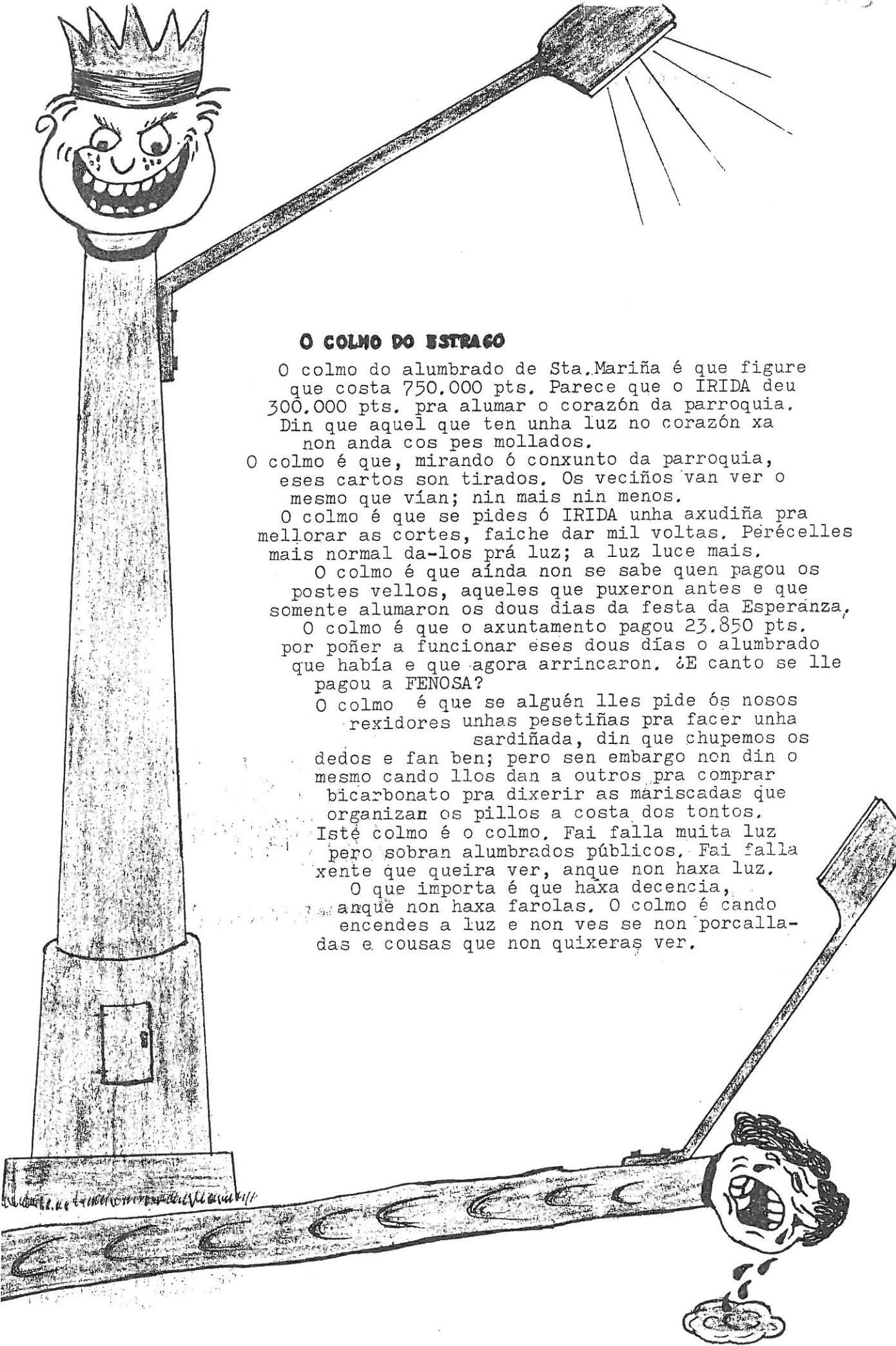
O colmo é que o axuntamento pagou 23.850 pts.

por poñer a funcionar éses dous días o alumbrado que había e que agora arrincaron. ¿E canto se lle pagou a FENOSA?

O colmo é que se alguén lles pide ós nosos rexidores unhas pesetiñas pra facer unha sardiñada, din que chupemos os dedos e fan ben; pero sen embargo non din o mesmo cando llos dan a outros pra comprar bicarbonato pra dixerir as máriscadas que organizan os pillos a costa dos tontos.

Isté colmo é o colmo. Fai falla muita luz pero sobran alumbrados públicos. Fai falla xente que queira ver, anque non haxa luz.

O que importa é que haxa decencia, anquè non haxa farolas. O colmo é cando encendes a luz e non ves se non porcalladas e cousas que non quixeras ver.

O COLMO DOS POBRES

Os pobres tenen muitos colmos e poucos colmillos.

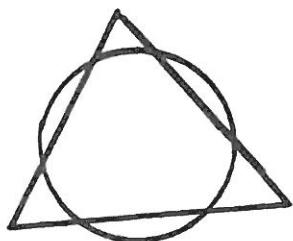
O mais gordo de todos é que eles danse conta de que, se existen, é porque hai ricos. Ahí tedes a cousa curiosa de que, cando hai elección, os pobres sempre lle dan o voto ós ricos. Están convencidos de que non poden vivir sin eles; son-lles necesarios. Un pobre sabe de sobra que sin o rico non podería vivir. Isto é o colmo. Non o creeríamos, se non o víramos.

Nestas mesmas elecóns que imos ter os galegos, hai quen dí que debiamos votar ós ricos porque eses son os únicos que poden aumentar o traballo. Astra aquí tenen razón: o traballo poida ser que o aumentaran, pero a igualdáde entre os homes non a aumentan.

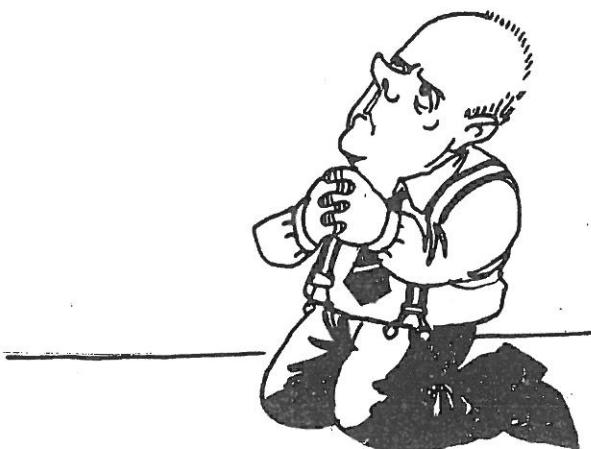
Se de verdade quixeran aumentar os postos de traballo, xa o podian facer agora sin ncesidade da estar eles no poder. Cando un rico aumenta a sua fábrica faino por caridade, por crear postos de traballo, por axudar ós demais... ou por aumentar o seu negocio?

Pero o colmo dos pobres é seguir arre que arre poñéndose á sombra dos ricos, tirándose debaixo das suas mesas pra coller algunha farangulliña.

E danllas o voto convencidos de que fixeron unha gran cousa. Eles non tenen culpa de que pensen así; sempre se lles dixo eso e por tanto non é de extrañar que se comporten dese xeito. Os ricos e os que tiñan o poder non lles dixerón outra cousa; calquer obra social ou mellora que se fixo sempre sellés dixo que eran cartos que lles "daban", e entón os pobriños acaban convencéndose de que sé non hai ricos eles morren de fame.

- E' O COLMO
CONTIGO.
MIRA QUÉ ERES
PEJADO !!

O COLMO DAS CORTES

O colmo das cortes é que se instalaron dunha maneira definitiva pegadas ó campo da festa da Esperanza en Sta. Mariña. Ali están que se poden ver e ulir. O colmo sería que houbera cortes que non cheiraran. Astra as de Madrid cheiran. O que pasa é que as da capital de España tenen ventiladores, e as da Esperanza non. O colmo é que non sexa necesario un permiso de sanidade e tamén dos veciños pra poder facer estas cousas. Claro que, como hai tan pouco terreo no mundo onde se poida poñer unha gránxa de porcos! Está todo ocupado polos limpos. Por outro lado, se ben se pensa, tamén os porcos tenen dereito a escoitar a orquesta e bailar ó son da gaita o día do 15. Hainos nos campos das festas mais porcos que os porcos e bailan e brincan e métense coa xente como se foran os amos do mundo. O colmo é que non todos os porcos están nas cortes.

O COLMO DA LUZ

O colmo é chamarlle enerxía á luz que temos. Hai horas en que non move nada de nada. Hai casas nas que non funciona a radio, nin a máquina de afeitar... O colmo é que non pode nin coas bombillas sendo que pesan tan pouco. Se é o colmo chamarlle Rosa a unha muller fea, mais colmo é chamarlle enerxía a nosa luz.

COLMERIA

O colmo da pacencia é esperar que funcione a depuradora de San Sadurniño.
 O colmo dun carniceiro é ter un fillo chuleta.
 O colmo dos quinielistas de Sansa é ter que ir levalas a Valdoviño e cobralas ó Pico de Ferreira.
 O colmo dun sinvergonza é botar un peido nun mortorio e decir que foi o morto.
 O colmo dun rapaz labrador é deixar á sua moza plantada.
 O colmo da grima é deslizarse cos pes polo fío dunha folla de afeitar e frenar coa lengua.
 O colmo dun soldador é ter un fillo soldado.
 O colmo dun forzudo é soplarlle polo traseiro a unha vaca astra que estire os cornos.
 O colmo do cociñeiro é botar xudias na pota e esperar que se volvan cristianas.
 O colmo do carpinteiro é sacar virutas da tabla de multiplicar.
 O colmo do albañil é ter unha filla paleta.

-Non señas mal dicesado,
 Xau. Non te recordar o
 moreno que estaba
 o veraco parado?

-Isto é o colmo,
 María!!

